

OPPOSE – AGRI Committee Amendments 60 & 61 to Article 10, which state:

“(-1) The Commission shall carry out an animal welfare assessment and a feasibility evaluation of implementation of the requirements set out in paragraph 2, five years after the entry into force of this Directive.”

“Where feasibility is established, as from the dates to be set in Annex III in light of the evaluation referred to in paragraph 1, Member States shall ensure that non-human primates listed in that Annex may only be used in procedures where they are from self sustaining colonies.”

Why this amendment must be REJECTED

These amendments delay indefinitely the implementation of the Commission’s proposed phase out, over seven years, of the cruel and environmentally damaging trade in monkeys caught from the wild (see over). This briefing outlines the suffering and the environmental damage caused by wild capture, and shows that the Commission proposals are viable and humane. If there are concerns that the seven year target cannot be reached, then progress could be reviewed under thematic review under Article 8 (AGRI amendment 59) every two years, or after five years when the Directive is next reviewed under Article 53a (AGRI amendment 148). Or, a progress review could specifically be added to the phase out. It is not an option for Europe to do nothing. A vague “feasibility study” has the same effect as doing nothing. Europe must take responsibility for the part it is playing in the suffering and damage caused to wild monkey populations caused by the laboratory primate trade.

Savvaļas dzīvnieku ieslodzīšana pētījumiem un dzīvnieku audzētavām

Kādēļ tas ir svarīgi

Sagūstot pērtiķus savvaļā, pastāv nozīmīga ietekme uz to labklājību un vidi.

Ietekme uz labklājību: Vardarbība, stress un bailes sagūstīšanas laikā un pēkšņs ieslodzījums. Piespiedu atraušana no cilts grupas. Paliek salauzta sociālās grupas – primāti var tikt atstāti bez vecākiem vai brāļiem un māsām.

Vides ietekme: Postījums dabiskai videi. Postījums savvaļas populāciju ģenētiskajai daudzveidībai, un pat veselu populāciju izzušana. Dabiskā populācijas līdzsvara sagraušana – mātišu, noteikta vecuma dzīvnieku aizvešana.

48% no primātu sugām tagad ir apdraudētas vai nopietni apdraudētas (IUCN).

Zinātniskā ietekme: Zinātniski, tiek dota priekšroka ar nolūku audzētiem dzīvniekiem, kuru ģenētiskā un veselības izcelsme ir zināma; ieguvumi ietver variāciju samazinājumu, uzlabotu viendabību un datu reproducējamību.

Eiropas Komisija arī piezīmē savu priekšlikumu 16. apsvērumā: “Turklāt, primātu, kas nepieder cilvēku sugai, izmantošana sagādā nopietnas raizes sabiedrībai.”

Tiek turpināta dažu savvaļā noķerto dzīvnieku izmantošana procedūrās Eiropā. Nozīmīgi, ka audzēšanas uzņēmumos, īpaši Āzijā un Maurīcijā brīvi tiek sagūstīti dzīvnieki no savvaļas, lai papildinātu audzēšanas krājumus. Savvaļā notverto dzīvnieku pēcnācējus sauc par “F1” dzīvniekiem. Dzīvniekus, kas piedzimuši nebrīvē audzētiem vecākiem, sauc par “F2”, nākošās paaudzes tiek sauktas par F3, un tā tālāk.

Lielākā daļa makaku pērtiķu, kas tiek izmantoti Eiropas laboratorijās, uzskatāmi par F1 dzīvniekiem, ar dominējošu cynomolgus makaku skaitu un mazāku skaitu rēzus makaku. Mērķaķīši, otrā visbiežāk izmantotā primātu suga Eiropā, jau tiek audzēti kā F2 un vairāk.

Eiropas Komisijas priekšlikumi:

Pants 9.1. No savvaļas nākušos dzīvniekus nevajadzētu izmantot procedūrās.

Pants 9.2. Kompetentās institūcijas var atļaut izņēmumus no 1. paragrāfa, balstoties uz zinātnisko pamatojumu, ka procedūru mērķis nevar tikt sasniegts izmantojot dzīvnieku, kas audzēts izmantošanai procedūrās.

Pants 10.1. Dalībvalstīm jānodrošina, ka dzīvnieki, kas pieder pielikumā II uzskaitītajām sugām, drīkst tikt izmantoti tikai tajās procedūrās, kuru izmantošanai šie dzīvnieki audzēti.

Tomēr, no datumiem, kas norādīti pielikumā III, dalībvalstīm jānodrošina, ka primāti, kas nepieder cilvēku sugai un uzskaitīti šajā pielikumā, drīkst tikt izmantoti tikai procedūrā, ja tie ir nebrīvē audzēti dzīvnieku pēcnācēji.

Pants 10.2. Kompetentās institūcijas var atļaut izņēmumus no 1. paragrāfa, balstoties uz zinātnisko pamatojumu.

Pielikums III: Primātu, kas nepieder cilvēku sugai, saraksts un datumi norādīti ...pantā 10(1). Ir ierosināts, ka F1 cynomolgus un rēzus makaku izmantošana pakāpeniski jāpārtrauc 7 gadu laikā pēc direktīvas nomaiņas; F1 pērtiķīšu izmantošana pakāpeniski jāpārtrauc pēc izmaiņu datuma; un pārējo primātu, kas nepieder cilvēku sugai, izmantošana pakāpeniski jāpārtrauc pēc 10 gadiem.

Komisijas pamatojums

Apsvērums18: "Primātu, kas nepieder pie cilvēku dzimtas, sagūstīšana savvaļā dzīvniekiem ir stresa pilna un palielina savainojumu risku un ciešanas sagūstīšanas un transportēšanas laikā. Lai pakāpeniski izbeigtu dzīvnieku sagūstīšanu savvaļā audzēšanas nolūkiem, cik ātri vien iespējams vajadzētu atļaut zinātniskās procedūrās izmantot tikai tādus dzīvniekus, kas ir pēcnācēji nebrīvē audzētiem dzīvniekiem. Tādējādi uzņēmumiem, kas audzē un piegādā primātus, kas nepieder cilvēku sugai, jābūt ieviestai stratēģijai, kas atbalstītu un atvieglotu efektīvu virzību šī mērķa sasniegšanai."

ADI nostāja par šiem priekšlikumiem

Mēs uzskatām, ka paragrāfi 9.1, 10.1, un pielikums III ir pirmais uzticamais solis, lai Eiropas pētniecības sabiedrība varētu beigt uzņemties atbildību par primātu sagūstīšanu savvaļā, ar sekojošajām ciešanām un postījumu videi, ko tas ietver. Tas iegūs plašu sabiedrības atbalstu.

Patreizējās EK direktīvas 86/609 7.3. pants nosaka: "Nevar tikt veikti eksperimenti ar dzīvniekiem, kas sagūstīti savvaļā, ja eksperimenta mērķim pietiek ar pārējiem dzīvniekiem."

Tomēr 23 pēc šīs direktīvas stāšanās spēkā, Eiropa turpina sankcionēt pērtiķu sagūstīšanu savvaļā laboratoriju dzīvnieku audzētavām.

Pašregulācija nav bijusi veiksmīga, lai sniegtu nepieciešamo ietekmi primātu savvaļas populācijas un to vides pasaules mantojuma saglabāšanā, tādējādi galīgais termiņš ir ļoti būtisks.

ADI atbalsta samazināšanu F1, pakāpeniski izbeidzot izmantošanu 5 gadu laikā, kas pēc mūsu uzskatiem ir sasniedzams, tas nodrošinātu atbilstošu sajūtu par problēmas neatliekamību un atspoguļotu sabiedrības vēlmi redzēt progresu. Savvaļas sagūstīšanas dzīves apstākļu un vides ietekme, kā mēs parādīsim, ir nozīmīga.

Mēs uzskatām, ka Komisijas priekšlikumu 9.2. un 10.2. pants būtiski vājina piedāvāto direktīvu un tie ir dzēšami, jo pieļauj vieglu ierobežojumu apiešanu.

Ir jānoraida grozījumi, kas vājina vai grauj Komisijas priekšlikumus.

Komisijas ietekmes novērtējums

Eiropas Komisijas Ietekmes novērtējumu (IA) veica Prognos AG sadarbībā ar pētniekiem no Utrehtas universitātes. IA secināts, ka rūpīgi izplānojot, ir iespējama pakāpeniska izbeigšana 7 gados.

Pakāpeniskā izbeigšana tiek balstīta uz dažādu sugu reproduktīvajiem cikliem un zināšanām par pašreizējiem produkcijas līmeņiem. Piemēram, Eiropa jau var pati nodrošināt F2 mērkaķīšus un tādēļ nav nepieciešams pārejas periods. Pakāpeniska izbeigšana septiņu gadu laikā uzskatāma par „saprātīgu” makakiem.

Fakti par pakāpenisku savvaļā sagūstīto pērtiķu izmantošanas izbeigšanu

Problēmas mērogs

Eiropā katru gadu pētījumiem ienāk aptuveni 7 000 makaku pērtiķi (cynomolgus un rēzus). Precīzs F1, F2 vai F3 skaits nav skaidri zināms – bet lielākā daļa tiek uzskatīti par F1. Daži audzētāji ārpus Eiropas jau sāk piegādāt F2 primātus, kā tas ir dažos avotos Eiropā, tādējādi pāreja, kaut arī lēni, ir jau sākusies.

Tomēr pagaidām nav reāla stimula, lai sāktu izmaiņas saprātīgā laika ietvarā, lai izbeigtu nevajadzīgas ciešanas un saglabātu pasaules primātu populāciju. Tādēļ Eiropas parlamentam jāuzstāda virzības plāns industrijai.

Ķīnas eksporta kvotas 2009. gadam jau noteiktas kā aptuveni 40 000 primāti¹⁸. Vērtējums Vjetnamai, Maurīcijai, Filipīnām, Indonēzijai un Kambodžai kopā veido gandrīz 78 000¹⁹. Jāpiebilst, ka kopējā globālā produkcija (piem., iekļaujot makakus, kas saražoti ASV vai kas paliek Ķīnā) ir iespējams dubultots šis skaits.

Tādējādi, Komisijas priekšlikums nosaka, ka Eiropas piegādātājiem jānomaina mazāk kā 8% no savas produkcijas uz F2 septiņos gados (aptuveni 4% no globālās produkcijas).

Rada vilšanos tas, ka Eiropas primātu tirdzniecības un lietotāju industrijas nostāda šo saprātīgo un vajadzīgo priekšlikumu, it kā tas varētu izraisīt visu primātu piegādes sabrukumu. Šādi apgalvojumi ir neprecīzi un musinoši, radot nevajadzīgu apjukumu – ir skaidrs, ka Komisijas priekšlikums paredzēts, lai dzīvnieku sagūstīšana savvaļā tiktu pārtraukta septiņu gadu laikā.

Makaku pērtiķus var veiksmīgi audzēt nebrīvē

Sekojoš Indijas eksporta aizliegumam uz makakiem, Savienotās Valstis paplašināja savu audzēšanas programmu. 1978. gadā tika radīti 5 093 primāti, ieskaitot 3 518 rēzus makakus. Piecus gadus vēlāk, audzēšana nebrīvē visām sugām, un īpaši rēzus makakiem, palielinājās par 78% un 96%, respektīvi (19% ikgadējais pieaugums makakiem)⁵. Mūsdienās ASV ir astoņi Nacionālie primātu pētniecības centri ar 20 000 dzīvniekiem⁷ un Amerikas primātu pētnieku sabiedrība apgalvo, ka lielākā daļa ASV laboratorijās izmantoto dzīvnieku ir dzimuši ASV⁶.

Ķīna ir eksportējusi cynomolgus makakus kopš 1990. gada un apgalvo, ka audzē tos “ļoti veiksmīgi” ar „vairākām pašuzturošām populācijām ar vairāk kā 47 000 indivīdiem”. Par līdzīgiem panākumiem tiek apgalvots attiecībā uz nebrīvē audzētiem rēzus makakiem, kurus Ķīna eksportē kopš 1984. gada.

Vjetnamas laboratorijas primātu piegādātājs, Nafovanny, plāno aizvietot 10% no saviem F1 dzīvniekiem gadā, izmantojot dzīvniekus, ko citādi nevarētu pārdot, piemēram, tos, kas uzrāda noteiktu vīrusu pazīmes¹⁹.

Eksistē nopietni dzīves apstākļu jautājumi par pērtiņu fermām Āzijā, kā arī vides standartiem un dzīvnieku notveršana savvaļā, lai papildinātu audzētavu krājumus.

Tiek cerēts, ka jaunā direktīva nodrošinās ietvaru pērtiņu importam, kas liks primātu piegādātājiem Eiropai uzturēt dzīves apstākļu, vides uzlabošanas, veselības un ģenētiskās izcelsmes standartus.

Dzīves apstākļi un problēmjautājumi

Komisija ir aprēķinājusi, ka, lai apmierinātu pašreizējo Eiropas laboratoriju pieprasījumu pēc makakiem ar F2, nevis F1 dzīvniekiem, būtu nepieciešams pašreizējo audzētavu populācijas palielinājums par 10 000 dzīvniekiem. Ir aprēķināts, ka tas atstātu 800 tēviņu pārpalikumu dēļ lielāka mātīšu skaita, kas tiek izmantotas intensīvās audzēšanas stratēģijās. Some industry lobbyists have claimed that they are Daži industrijas lobētāji ir apgalvojuši, ka viņi norūpējušies par to, ka šis pērtiņu tēviņu pārpalikums tiks humāni nogalināts saimniecībās. No otras puses, izskatās, ka viņus apmierina eksistējošā savvaļas sagūstīšana ar to pavadošajām ciešanām, nāvi un vides postījumiem, ko tā izraisa. Viņi arī sadzīvo ar dzīvnieku pārdošanu pētījumiem un testēšanai¹.

Realitāte ir tāda, ka šie pāri palikušie tēviņi visticamāk tiks pārdoti pētījumiem vai citiem, nozarē esošajiem.

Ir svarīgi pareizi apsvērt galvenos faktoros jebkurai audzēšanas programmai un kā tos pielāgot Komisijas priekšlikumam:

Makaku vidējais dzīves ilgums ir 25 gadi¹⁰, bet nebrīvē daudzi dzīvnieki dzīvo līdz 30 gadiem¹⁶, sasniedzot seksuālo briedumu 3-5 gadu vecumā¹⁷. Makaku gestācijas periods ir aptuveni 164 dienas¹⁶. Mātītei ir vismaz 15 gadu ilgs reproduktīvais periods, (pieļaujot vēlāku seksuālo briedumu un pirmo grūsnību un līdzsvarojot zemāku auglību lielākā vecumā.)

Tādēļ, ja mēs pieņemam, ka audzēšanas saimniecība aizvietotu mātītes, kad tās kļūst mazāk produktīvas, ir iespējams, ka 7 gadu periodā jebkurā gadījumā tiktu nomainīti vismaz 50 % populācijas. Tādu pašu laika periodu Komisija ir piedāvājusi pakāpeniskai pārtraukšanai. Patiesais jautājums ir, vai šie dzīvnieki tiks sagūstīti savvaļā vai audzēti nebrīvē.

Tas nozīmē, ka 5 gadu laikā aprēķinātos 800 pārpalikušos tēviņus sastādītu 160 tēviņi gadā, kas izplatīti visā industrijā. Daži ieblīstu, ka humāna nogalināšana būtu labāka, nekā dzīve audzēšanas saimniecībā vai nāve Eiropas laboratorijā. Tomēr maz ticams, ka šiem dzīvniekiem nebūs pircēju.

Ja mātītes būs notvertas savvaļā, tad pastāv iespēja, ka varētu tikt postoši izjaukts savvaļas populāciju sociālais līdzsvars vai tas, ka ķērāji sagūstītu abu dzimumu dzīvniekus un nogalinātu tēviņus tiklīdz tie veikuši mātīšu apaugļošanu.

Vides ietekme

Šogad MEP nosūtīja ADI Saglabāsim primātus DVD, kur ietverts nesen uzņemtais materiāls par pērtiņiem, kas sagūstīti eksperimentiem Dienvidamerikā. Tas atklāj dzīvnieku šausmas, kad viņi tiek atrauti no savām mājām un ģimenēm, iemesti maisos un aizvesti prom eksperimentu veikšanai.

Šāda savvaļas sagūstīšana nozīmē, ka nav zināma dzīvnieku ģenētiskā izcelsme, ne arī ietekme, kāda tiks atstāta uz savvaļas populāciju, aizvedot viņus. Kolumbijā ir pierādījumi par to, ka sagūstītāji patiesībā nocērt kokus, lai iegūtu Aotus trivirgatus. Filmas uzņemtais materiāls no citurienes norāda, ka līdzīgas raizes par dzīves apstākļiem un vides postījumu eksistē arī ķērāju starpā, kam pārsvarā tiek ļoti maz maksāts un, kas ir eksistences līmeņa strādnieki.

For too long Europe has looked the other way when it comes to the wild capture policies and welfare standards of the establishments that supply laboratory monkeys.

Dēļ postījuma savvaļas populācijām Indija aizliedza primātu eksportu 1978. gadā⁵. “Pārmērīga dzīvnieku izķeršana, īpaši dzīvnieku mazuļu izķeršana, bija galvenais iemesls, kādēļ par 90% samazinājās rēzus makaku populācija Indijā 1960os un 1970os gados”¹⁰. 1996. gadā Kroketa u.c. (Crocket et al) pētījumā ziņots, ka “rēzus makaku populācija Indijas ziemeļos ir atjaunojusies tikai par 50% kopā 1978. gada”¹⁰.

Ir apgalvots, ka dzīvnieku izķeršana palielina nebrīves populāciju ģenētisko daudzveidību, bet citi pasākumi, piemēram, mātišu pret tēviņu proporcijas samazināšana saimniecībās noteikti būtu daudz efektīvāka.

Izskatās, ka gūstītāji pastāvīgi mazina savvaļas populāciju ģenētisko daudzveidību un viņu darbības var izraisīt dzīvnieku izžušanu apgabalā. Dzīvnieki tiek sagūstīti balstoties uz to pieejamību, nevis, lai nodrošinātu ģenētisko daudzveidību. Ja audzētāji turpinās no apgabaliem aizvest vairāk mātišu, nekā tēviņu, tam var būt acīmredzamas potenciāli bīstamas sekas. Ir liela ticamība tam, ka dzīvnieki tiek noķerti bez izlases un nevēlamie nogalināti.

2002. gadā EK Zinātniskā komiteja par dzīvnieku veselību un dzīves apstākļiem ziņoja, “visas primātu sugas ir kaut kādā mērā apdraudētas un daudzas uzskaitītas kā ...ir nostāja, ka nevajadzētu izmantot savvaļā notvertus dzīvniekus, pat ne audzēšanas nolūkiem”³.

IUCN ir paziņojusi, ka patlaban 48% primātu sugu ir vai nu apdraudētas, vai kritiski apdraudētas²⁰.

Ja Eiropa neieņem savu nostāju šai jautājumā, tā nevar uzturēt ticamību, runājot par citām saglabāšanas misijām ar nabadzīgajām valstīm, kur izsalkušie tiek aicināti neēst noteiktas primātu sugas, kas pakļautas izmiršanai. Eiropa ir atbildīga par šo jautājumu.

Alternatīva pastāv, un Eiropa ir pozīcijā, lai veiktu izmaiņas.

Ekonomiskā un pētniecības ietekme

Tiek paredzēts, ka pētījumu primātu izmaksas palielināsies. Nav pieejami precīzi skaitļi, bet oficiālie valdības ierēdņi UK ir aprēķinājuši, ka palielinājums varētu būt aptuveni no £4 000 (€4 288) līdz £6 000 (€6 432) uz dzīvnieku. Tomēr, tā ir daudzu biljonu industrija, kas var atļauties tērēt par labiem dzīves apstākļiem un vides aizsardzību un pasaules mantojuma saglabāšanu.

Pretestība Komisijas priekšlikumiem par savvaļā notverto dzīvnieku izmantošanas pārtraukšanu pētniecības industrijā nav pamatota. Nav pierādījumu, ka Eiropas Komisijas ierosinātā pakāpeniskā izbeigšana atstātu negatīvu ietekmi uz pētniecību. Faktiski, tai vajadzētu būt pozitīvai ietekmei un labumi ietver:

- Uzlaboti zinātniskie standarti – tiek dota priekšroka nebrīvē audzētiem dzīvniekiem, jo ir zināms to veselības stāvoklis un ģenētiskā izcelsme.
- Tas palīdzētu stimulēt uzlabotu alternatīvo metožu attīstību un pielāgošanu, tādējādi kopumā uzlabojot Eiropas zinātnes un tehnoloģiju industrijas.
- Nevajadzīgu ciešanu novēršana augsti attīstītām, inteligentām un emocionālām sugām.
- Pasaules dabas mantojuma saglabāšana – savvaļas populāciju un dabiskās vides postījumu izbeigšana.

MEP vajadzētu meklēt veidus, kā stiprināt un paātrināt šos saprātīgos, praktiskos un proporcionālos pasākumus.

1. Commission staff working paper, Impact Assessment, 05.11.08 <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=SEC:2008:2410:FIN:EN:PDF>
2. M.J. Prescott (2001) - Counting the cost – welfare implications of the acquisition and transport of non-human primates for use in research and testing
3. The welfare of non-human primates used in research: Report of the Scientific Committee on Animal Health and Animal Welfare, 17 December 2002 http://ec.europa.eu/food/fs/sc/scah/out83_en.pdf
4. Fifth Report on the Statistics on the Number of Animals used for Experimental and other Scientific Purposes in the Member States of the European Union <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2007:0675:FIN:EN:DOC>
5. Gray, Schofield, L. & Chandler, J.L. (1984), Laboratory Primate Newsletter, volume 23, number 4 <http://www.brown.edu/Research/Primate/lpn23-4.html>
6. <http://www.asp.org/research/faq.html>
7. Fan, Z & Song, Y (2003) International Perspectives: The Future of Non human Primate Resources, Proceedings of the Workshop Held April 17-19, 2002 (2003) http://www.nap.edu/openbook.php?record_id=10774&page=69
8. Hunsmann, G (2003) International Perspectives: The Future of Non human Primate Resources, Proceedings of the Workshop Held April 17-19, 2002 (2003) http://www.nap.edu/openbook.php?record_id=10774&page=69
9. IPPL Newsletter, December 1979
10. Crockett, C.M et al (1996), American Journal of Primatology, vol. 40, pp. 343-360
11. <http://www.wildsingapore.com/news/20070708/070817-2.htm#nst> – accessed 03/03/09
12. http://ec.europa.eu/environment/chemicals/lab_animals/pdf/vi_nhp.pdf Pg 23
13. http://ec.europa.eu/environment/chemicals/lab_animals/pdf/vi_nhp.pdf Pg 28
14. http://ec.europa.eu/environment/chemicals/lab_animals/pdf/vi_nhp.pdf Pg 209
15. http://ec.europa.eu/environment/chemicals/lab_animals/pdf/vi_nhp.pdf Pg 224
16. Napier, J. R. & Napier, P. H, 1967. Handbook of Living Primates. Academic Press, London & New York
17. Terry Maple, J, et al Primates, 14(4):427-428, December 1973 427,
18. Ross C. 1992, Primates
19. IPPL: Chinese Export Quotas
20. Wolfensohn, S., presentation: Primates and stress and the F2 requirement
21. <http://www.primate-sg.org/RL08.news.htm>

Contact: Helder Constantino, Head of Parliamentary Affairs
email: helderconstantino@ad-international.org

Animal Defenders International,
with: National Anti-Vivisection Society and Lord Dowding Fund for Humane Research,
Millbank Tower, Millbank, London SW1P 4QP, UK.
Tel. +44 (0)20 7630 3340 www.ad-international.org